

Sygn. akt IV Ka 455/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 października 2013 roku.

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim w IV Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący SSO Marta Legeny-Błaszczyk (spr.)

Sędziowie SO Ireneusz Grodek

SO Tomasz Ignaczak

Protokolant Agnieszka Olczyk

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Piotrkowie Trybunalskim V. W.

po rozpoznaniu w dniu 8 października 2013 roku

sprawy **D. S.**

oskarżonego z art. 290 § 1 kk w zw. z art. 278 § 1 kk

T. P.

oskarżonego z art. 290 § 1 kk w zw. z art. 278 § 1 kk

z powodu apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego w Opocznie

z dnia 24 czerwca 2013 roku sygn. akt II K 352/13

na podstawie art. 437 § 2 kpk i art. 438 pkt 1 i 2 kpk **uchyla zaskarżony wyrok w stosunku do oskarżonych D. S. i T. P. i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Opocznie.**

Sygn. akt: IV Ka 455/13

UZASADNIENIE

D. S. i T. P. zostali oskarżeni o to, że:

I w dniu 08 lutego 2013r. w miejscowości B., gm B., woj. (...) z terenu działki leśnej nr (...), działając wspólnie i w porozumieniu dokonali wyrębu dwóch drzew sosny o łącznej masie 0,76 m3, a następnie ich zaboru w celu przywłaszczenia powodując w ten sposób straty w łącznej kwocie 220,40 złotych na szkodę L. C., **tj o czyn z art. 290 § 1 kk w zw. z art. 278 § 1 kk,**

II. w dniu 08 lutego 2013r. w miejscowości B. , gm. B., woj. (...) z terenu działki leśnej nr (...), działając wspólnie i w porozumieniu dokonali wyrębu jednego drzewa sosny o masie 0,31 m3, a następnie jego zaboru w celu przywłaszczenia powodując w ten sposób straty w łącznej kwocie 89,90 złotych na szkodę R. G., J. L. i M. B., **tj o czyn z art. 290 § 1 kk w zw. z art. 278 § 1 kk,**

III w dniu 08 lutego 2013r. w miejscowości B., gm. B., woj. (...) z terenu działki leśnej nr (...), działając wspólnie i w porozumieniu dokonali wyrębu jednego drzewa sosny o masie 0,71 m3 a następnie jego zaboru w celu przywłaszczenia

powodując w ten sposób straty w łącznej kwocie 234,30 złotych na szkodę I. C., **tj. o czyn z art. 290 § 1 kk w zw. z art. 278 § 1 kk,**

IV w dniu 08 lutego 2013r. w miejscowości B., gm. B., woj. (...) z terenu działki leśnej nr (...), działając wspólnie i w porozumieniu dokonali wyrębu dwóch drzew sosny o masie 1,52 m³ a następnie ich zaboru w celu przywłaszczenia powodując w ten sposób straty w łącznej kwocie 501,60 złotych na szkodę J. P. (1), J. B., M. P. (1), **tj o czyn z art. 290 § 1 kk w zw. z art. 278 § 1 kk,**

V w dniu 08 lutego 2013r. w miejscowości B., gm. B., woj. (...) z terenu działki leśnej nr (...), działając wspólnie i w porozumieniu dokonali wyrębu trzech sztuk drzewa sosny o masie 2,34 m³, a następnie ich zaboru w celu przywłaszczenia powodując w ten sposób straty w łącznej kwocie 772,20 złotych na szkodę J. S. (1), **tj o czyn z art. 290 § 1 kk w zw. z art. 278 § 1 kk,**

VI w dniu 08 lutego 2013r. w miejscowości B., gm. B., woj. (...) z terenu działki leśnej nr (...), działając wspólnie i w porozumieniu dokonali wyrębu siedmiu sztuk drzewa sosny o masie 5,88 m³, a następnie jego zaboru w celu przywłaszczenia powodując w ten sposób straty w łącznej kwocie 1.940,40 złotych na szkodę K. J., **tj o czyn z art. 290 § 1 kk w zw. z art. 278 § 1 kk,**

VII w dniu 08 luty 2013r. w miejscowości B., gm. B., woj. (...) z terenu działki leśnej nr (...), działając wspólnie i w porozumieniu dokonali wyrębu jednego drzewa sosny o masie 0,71 m³, a następnie jego zaboru w celu przywłaszczenia powodując w ten sposób straty w łącznej kwocie 234,30 złotych na szkodę J. P. (2), **tj o czyn z art. 290 § 1 kk w zw. z art. 278 § 1 kk,**

VIII w dniu 08 lutego 2013r. w miejscowości B., gm. B., woj. (...) z terenu działki leśnej nr (...), działając wspólnie i w porozumieniu dokonali wyrębu jednego drzewa sosny o masie 0,62 m³, a następnie jego zaboru w celu przywłaszczenia powodując w ten sposób straty w łącznej kwocie 204,60 złotych na szkodę A. G., M. K., M. P. (2), B. S. (1), **tj o czyn z art. 290 § 1 kk w zw. z art. 278 § 1 kk,**

Wraz z aktem oskarżenia prokurator skierował do sądu, na podstawie art. 335 § 1 kpk, wniosek o skazanie D. S. i T. P. bez przeprowadzenia rozprawy i wymierzenie im, uzgodnionej z nimi w dniu 02 maja 2013 r.,:

za czyn I :

- na podstawie art. 278 § 1 kk kary 4 miesięcy pozbawienia wolności,
- na podstawie art. 33 § 2 kk kary grzywny w wysokości 30 stawek dziennych określając wysokość jednej stawki na kwotę po 10 złotych każda,
- na podstawie art. 290 § 2 kk nawiązki w kwocie 440,80 złotych na rzecz pokrzywdzonej L. C.,

za czyn II :

- na podstawie art. 278 § 1 kk kary 4 miesięcy pozbawienia wolności,
- na podstawie art. 33 § 2 kk kary grzywny w wysokości 30 stawek dziennych określając wysokość jednej stawki na kwotę po 10 złotych każda,
- na podstawie art. 290 § 2 kk nawiązki w kwocie 179,80 złotych na rzecz pokrzywdzonych R. G., J. L. i M. B.,

za czyn III:

- na podstawie art. 278 § 1 kk kary 4 miesięcy pozbawienia wolności,

- na podstawie art. 33 § 2 kk kary grzywny w wysokości 30 stawek dziennych określając wysokość jednej stawki na kwotę po 10 złotych każda,

- na podstawie art. 290 § 2 kk nawiązki w kwocie 468,60 złotych na rzecz pokrzywdzonej I. C.,

za czyn IV:

- na podstawie art. 278 § 1 kk kary 4 miesięcy pozbawienia wolności,

- na podstawie art. 33 § 2 kk kary grzywny w wysokości 30 stawek dziennych określając wysokość jednej stawki na kwotę po 10 złotych każda,

- na podstawie art. 290 § 2 kk nawiązki w kwocie 1003,20 złotych na rzecz pokrzywdzonych J. P. (1), J. B., M. P. (1),

za czyn V:

- na podstawie art. 278 § 1 kk kary 4 miesięcy pozbawienia wolności,

- na podstawie art. 33 § 2 kk kary grzywny w wysokości 30 stawek dziennych określając wysokość jednej stawki na kwotę po 10 złotych każda,

- na podstawie art. 290 § 2 kk nawiązki w kwocie 1544,40 złotych na rzecz pokrzywdzonej J. S. (1),

za czyn VI:

- na podstawie art. 278 § 1 kk kary 4 miesięcy pozbawienia wolności,

- na podstawie art. 33 § 2 kk kary grzywny w wysokości 30 stawek dziennych określając wysokość jednej stawki na kwotę po 10 złotych każda,

- na podstawie art. 290 § 2 kk nawiązki w kwocie 3880,80 złotych na rzecz pokrzywdzonej K. J.,

za czyn VII:

- na podstawie art. 278 § 1 kk kary 4 miesięcy pozbawienia wolności,

- na podstawie art. 33 § 2 kk kary grzywny w wysokości 30 stawek dziennych określając wysokość jednej stawki na kwotę po 10 złotych każda,

- na podstawie art. 290 § 2 kk nawiązki w kwocie 468,60 złotych na rzecz pokrzywdzonej J. P. (2),

za czyn VIII:

- na podstawie art. 278 § 1 kk kary 4 miesięcy pozbawienia wolności,

- na podstawie art. 33 § 2 kk kary grzywny w wysokości 30 stawek dziennych określając wysokość jednej stawki na kwotę po 10 złotych każda,

- na podstawie art. 290 § 2 kk nawiązki w kwocie 409,20 złotych na rzecz pokrzywdzonych A. G., M. K., M. P. (2), B. S. (2).

ponadto

- na podstawie art. 85 kk 86 § 1 i 2 kk łącznej kary pozbawienia wolności w rozmiarze 8 miesięcy i łącznej kary grzywny w wysokości po 70 stawek dziennych określając wysokość jednej stawki na kwotę po 10 złotych każda.,

- na podstawie art. 69 § 1 i 2 kk, 70 § 1 pkt 1 kk warunkowe zawieszenie wykonania kary pozbawienia wolności na okres próby 2 lat.

Sąd Rejonowy w Opocznie na posiedzeniu w dniu 24 czerwca 2013 roku, pod nieobecność prawidłowo powiadomionych o terminie stron, uznał, że wniosek prokuratora złożony w trybie art. 335 § 1 kpk zasługuje na uwzględnienie i bez przeprowadzenia rozprawy wydał wyrok, którym uznał oskarżonych D. S. i T. P. za winnych popełnienia zarzuconych im czynów wyczerpujących dyspozycję art.290 § 1 kk w zw. z art. 278 § 1 kk i :

- za każdy czyn opisany w pkt. I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII na podstawie art. 278 § 1 kk i art. 33 § 2 kk wymierzył im karę po 4 miesiące pozbawienia wolności i karę grzywny w wysokości po 30 stawek dziennych określając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę po 10 złotych,

- na podstawie art. 85 kk i art. 86 § 1 kk wymierzył łączną karę pozbawienia wolności w rozmiarze po 8 miesięcy i łączną karę grzywny w wysokości po 70 stawek dziennych określając wysokość jednej stawki na kwotę po 10 złotych,

- na podstawie art. 69 § 1 i 2 kk oraz art. 70 § 1 pkt 1 kk wykonanie łącznej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres próby lat 2,

- na podstawie art. 290 § 2 kk orzekł solidarnie od oskarżonych

w odniesieniu do czynu I nawiązkę na rzecz L. C. w kwocie 440, 80 złotych,

w odniesieniu do czynu II nawiązkę na rzecz R. G., J. L. i M. B. w kwocie 179,80 złotych,

w odniesieniu do czynu III nawiązkę na rzecz pokrzywdzonej I. C. w kwocie 468,60 złotych,

w odniesieniu do czynu IV nawiązkę na rzecz pokrzywdzonych J. P. (1), J. B., M. P. (1) w kwocie 1003,20 złotych,

w odniesieniu do czynu V nawiązkę na rzecz pokrzywdzonej J. S. (2) w kwocie 1544,40 złotych,

w odniesieniu do czynu VI nawiązkę na rzecz pokrzywdzonej K. J. w kwocie 3880,80 złotych,

w odniesieniu do czynu VII nawiązkę na rzecz pokrzywdzonej J. P. (2) **w** kwocie 468,60 złotych,

w odniesieniu do czynu VIII nawiązkę na rzecz pokrzywdzonych A. G., M. K., M. P. (2), B. S. (1) w kwocie 409,20 złotych,

- obciążył oskarżonych wydatkami w kwotach po 80 złotych i opłatą sądową na rzecz Skarbu Państwa w kwotach po 320 złotych.

Wyrok ten zaskarżył w całości prokurator.

Apelacja oparta została na wywiedzionym z podstawy art. 438 pkt 1 i 2 kpk zarzucie:

- obrażył przepisu prawa materialnego w postaci art. 290 § 1 kk, poprzez jego niezastosowanie i orzeczenie wobec obu oskarżonych kar na podstawie art. 278 § 1 kk podczas gdy z materiału dowodowego jednoznacznie wynika, że oskarżeni swoim zachowaniem polegającym na wycięciu i zaborze drzew z terenów działek leśnych wypełnili znamiona czynu z art. 290 § 1 kk.,

- obrażył przepisu prawa materialnego w postaci art. 290 § 2 kk., poprzez jego błędne zastosowanie i orzeczenie od obu oskarżonych na rzecz poszczególnych osób pokrzywdzonych solidarnie nawiązek w wysokości podwójnej wartości przywłaszczonego drzewa, podczas gdy z treści art. 290 kk jednoznacznie wynika, że Sąd w razie skazania za wyrąb lub kradzież drzewa wyrąbanego lub powalonego, orzeka nawiązkę na rzecz pokrzywdzonego w wysokości podwójnej

wartości drzewa na podstawie art. 290 § 2 kk., przy czym nawiązkę w podwójnej wysokości wartości drzewa orzeka się od każdego ze sprawców,

- obrazy przepisów prawa procesowego, mającej wpływ na treść zapadłego orzeczenia, a mianowicie art. 335 § 1 kpk w zw. z art. 343 § 6 i 7 kpk poprzez uwzględnienie wniosków złożonych w trybie art. 335 § 1 kpk i orzeczenie wobec oskarżonych nawiązek w rozmiarze niższym niż uzgodniony z oskarżonymi i wskazany w przedmiotowych wnioskach, podczas gdy zgodnie z treścią art. 343 § 6 i 7 kpk sąd uwzględniając wniosek o skazanie oskarżonego bez przeprowadzenia rozprawy w trybie art. 335 § kpk zobowiązany jest do wymierzenia kary i środków karnych w sposób określony we wniosku, zaś w przypadku jego nieuwzględnienia rozpoznać sprawę na zasadach ogólnych,

- obrazy przepisów prawa procesowego w postaci art. 343 § 4 kpk i art. 394 § 1 i 2 kpk poprzez brak uznania za ujawnione na posiedzeniu w dniu 24 czerwca 2013 roku danych dotyczących osób oskarżonych oraz protokołów i dokumentów podlegających odczytaniu na rozprawie

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Na rozprawie apelacyjnej w dniu 08 października 2013r. prokurator poparł skargę apelacyjną wniesioną przez Prokuratora Rejonowego w Opocznie i wnioski w niej zawarte, za wyjątkiem zarzutu wskazanego w skardze apelacyjnej jako pierwszego, a dotyczącego obrazy przepisu art. 290 § 1 kk.

Sąd Okręgowy zważył co następuje.

Apelacja okazała się być zasadna a sformułowany w niej wniosek o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Opocznie zasługiwał na uwzględnienie.

Podniesiony zarzut naruszenia art. 290 § 2 kk. w realiach przedmiotowej sprawy, jawi się jako trafny zaś argumentacja przytoczona przez oskarżyciela publicznego na jego poparcie, podlega akceptacji..

D. S. i T. P. zostali skazani w trybie art. 335 kpk – za wyrąb, a następnie za zabór w celu przywłaszczenia drzewa leśnego. We wniosku inicjującym rozpoznanie sprawy w tym trybie prokurator oprócz wymierzenia im kary pozbawienia wolności i grzywny postulował orzeczenie wobec oskarżonych nawiązek odpowiednio do art. 290 § 2 kk.- w wysokości odpowiadającej podwójnej wartości drzewa, które było przedmiotem zaboru. Przytoczone sformułowanie ustawowe oznacza jednak, że nawiązkę w podwójnej wysokości wartości drzewa orzeka się wobec każdego ze współsprawców (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 20 listopada 1996r., I KZP 28/96 OSNKW 1997 z.1-2 poz 3, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 października 2007 r. IV KK 319/07 OSNwSK 2007/1/2297, LEX 476305). Każdy więc ze sprawców obowiązany jest do uiszczenia nawiązki samodzielnie i w całości. Zapłacenie nawiązki przez jednego ze sprawców nie zwalania pozostałych od jej zapłacenia.

W zaskarżonym wyroku Sąd Rejonowy orzekł wobec oskarżonych solidarnie nawiązki na rzecz pokrzywdzonych. W świetle powyższego trzeba zatem zgodzić się z twierdzeniem apelacji, że zaskarżony wyrok został wydany z rażąco obrazą prawa materialnego, albowiem orzeczenie nawiązek na zasadzie solidarności nie pozostaje w zgodzie z art. 290 § 2 kk

Nadto, jak zasadnie podnosi skarżący, wyrok Sądu Rejonowego w Opocznie wydany został z naruszeniem przepisów art. 335 § 1 kpk w zw. z art. 343 § 7 kpk. Sąd orzekając o nawiązkach na rzecz pokrzywdzonych postąpił w sposób nieodpowiadający przyjętym uzgodnieniom i treści zaakceptowanego przez siebie uprzednio wniosku, w rezultacie kształtując je w niższym rozmiarze.

Wyrok wydany w trybie art. 335 kpk nie może zawierać innych rozstrzygnięć niż te, które uzgodnione zostały z oskarżonym i zawarte zostały we wniosku o wydanie wyroku skazującego bez przeprowadzenia rozprawy zawartym w akcie oskarżenia. Jednocześnie w sytuacji zmiany ustalenia poczynionego w trybie art. 335 § 1 kpk w zakresie wymiaru

kary i środka karnego sąd winien, uznając na podstawie art. 343 § 7 kpk, że nie zachodzą podstawy do uwzględnienia wniosku, skierować sprawę do rozpoznania na zasadach ogólnych, bądź poddać tę kwestię pod rozagę stron.

Zmiana treści wniosku dokonana samodzielnie przez sąd stanowi wszak zmianę warunków porozumienia zawartego pomiędzy prokuratorem a oskarżonym. Każda modyfikacja treści wniosku wymaga zatem zgody stron, a bez uzyskania ich akceptacji odnośnie dokonanych zmian, wniosek nie może stanowić podstawy wydania wyroku na podstawie art. 343 § 6 kpk. Niedopuszczalne zatem jest przychylenie się przez sąd do wniosku, a następnie odmienne orzeczenie bez wcześniejszej inicjatywy w sprawie jego korekty.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy dostrzec należy, iż Sąd Rejonowy samodzielnie, bez zgody uprawnionych stron dokonał zmiany warunków zawartego porozumienia, przy czym zmiany tej dokonał w kierunku nieprawidłowym bowiem wbrew regułom przewidzianym w art. 290 § 2 kpk. Uwadze tego sądu uszedł fakt, że skoro wyraził zgodę na wydanie wyroku skazującego na zasadach określonych w art. 335 kpk, powinien orzekać zgodnie z postulatami zawartymi we wniosku o skazanie bez rozprawy. Występując zaś z jakąkolwiek inicjatywą dokonania modyfikacji wniosku, nie tylko nie mógł tego wniosku uwzględnić, lecz wręcz zobligowany był, stosownie do art. 343 § 7 kpk, skierować sprawę do rozpoznania na zasadach ogólnych.

Nie ulega wątpliwości, że wskazane naruszenie miało istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku. Orzeczenie przez Sąd Rejonowy nawiązek w wymiarze niższym niż uzgodniony a do tego rażąco nieodpowiednim, bo niezgodnym z prawem karnym materialnym, spowodowało że zapadłe orzeczenie ocenić należało jako rażąco niesprawiedliwe.

Za trafny również uznać należy zarzut apelującego dotyczący obrazu przez sąd orzekający przepisów procesowych w postaci art. 343 § 4 kpk i art. 394 § 1 i 2 kpk. Zgodnie z art. 394 § 1 i § 2 kpk, mającym odpowiednie zastosowanie na posiedzeniu w przedmiocie wniosku z art. 335 kpk, dane dotyczące osoby oskarżonego oraz wyniki wywiadu środowiskowego uznaje się za ujawnione bez odczytywania, należy je jednak odczytać na żądanie oskarżonego lub obrońcy. Protokoły i dokumenty podlegające odczytaniu można uznać bez ich odczytania za ujawnione w całości lub w części. Należy jednak je odczytać, jeżeli którakolwiek ze stron o to wnosi.

W tym miejscu należy wskazać, że rozważany przepis umożliwia skrócenie posiedzenia poprzez uznanie za ujawnione bez odczytania protokołów i dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, a tym samym wprowadzenie ich do materiału dowodowego. Z protokołu posiedzenia z dnia 24 czerwca 2013r., nie wynika, aby ujawniono i zaliczono w poczet dowodów materiały, na które Sąd Rejonowy powoływał się w uzasadnieniu. Sąd ten nie może opierać swego orzeczenia na okolicznościach nie ujawnionych na posiedzeniu, ponieważ tylko całokształt okoliczności ujawnionych w toku posiedzenia może być podstawą wyroku. Oznacza to, że sąd pierwszej instancji ferując wyrok nie może opierać się na tym, co nie zostało ujawnione na posiedzeniu, jak również to, że wyroku nie wolno wydawać na podstawie części ujawnionego materiału dowodowego, a musi on być wynikiem analizy całokształtu ujawnionych okoliczności. Dopiero bowiem wszechstronna ocena wszystkich dowodów i wynikających z nich okoliczności może prowadzić do wykrycia prawdy i poczynienia prawidłowych ustaleń w tym zakresie.

Z powyższych względów należało uchylić zaskarżony wyrok i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Opocznie, w toku którego sąd ten winien mieć na uwadze wszystkie kwestie podniesione w niniejszym uzasadnieniu.